

26. juni 2017

Til Justitsministeriet

fremsendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

Dansk Journalistforbunds høringssvar til Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Med henvisning til Justitsministeriets brev af den 1. maj 2017 skal Dansk Journalistforbund, DJ, hermed fremkomme med sit høringssvar vedrørende Straffelovrådets betænkning nr. 1563/2017 om freds- og ærekrænkelser.

DJ finder helt overordnet Straffelovrådets betænkning om dette ganske brede emne både god og afbalanceret.

DJ's kommentarer herunder vil være disponeret i overensstemmelse med betænkningens resumé afsnit 3 på siderne 10-20 i de nedenstående punkter 1-5.

DJ's kommentarer vil fortrinsvis omhandle punkt 4, Straffelovrådets overvejelser om straffniveauet, og punkt 5, Straffelovrådets forslag om en ny bestemmelse i straffelovens § 272 om sletning af udtalelser mv.

1. Privatlivskrænkelser

Efter DJ's opfattelse er domstolene dygtige til at foretage et aktuelt og nuanceret skøn af, hvad privatliv omfatter i henhold til de nuværende bestemmelser i straffeloven. Derfor er DJ også enig i Straffelovrådets konklusioner vedrørende krænkelser af privatlivets fred, og at der altså ikke ses et behov for at ændre på lovens opfattelse, af hvad der hører privatlivet til.

I forhold til de af Straffelovrådet beskrevne forslag til nye bestemmelser kan DJ i øvrigt tilslutte sig behovet for de to forslag: For det første kriminaliseringen af at registrere en persons færden ved hjælp af et apparat. Og for det andet forhøjelsen af strafferammen for at viderebringe meddelelser eller billeder om private forhold under særligt skærpende omstændigheder.

Det er digitale sexkrænkelser (hævnporno), der direkte nævnes som begrundelse for denne sidste bestemmelse, og det kan DJ klart tilslutte sig. Straffelovrådet tilføjer imidlertid, at også andre forhold af privat karakter kan omfattes, f.eks. sygdom og politiske og økonomiske forhold.

I den forbindelse må DJ understrege, at paragraffen bør udformes, så man i forhold til medier og journalister kun helt undtagelsesvist vil kunne forestille sig sager, som bedømmes efter denne bestemmelse jf. også Menneskerettighedskonventionens artikel 10 om informations- og ytringsfrihed.

2. Ærekrænkelse

DJ er enig i Straffelovrådets argumentation og konklusion om ikke at afkriminalisere ærekrænkelser.

DJ er enig i, at en meget stor del af de problemstillinger og bekymringer, der er blevet aktualiseret, handler om internettet og de såkaldte ”sociale mediers” udbredelse og karakter.

De traditionelle, redaktionelle medier opererer også på de sociale medier. Men det er afgørende at bemærke, at de fortrinsvis gør det under regulering af medieansvarsloven. Det er derfor væsentligt for DJ, at Straffelovrådet har forholdt sig til sondringen mellem på den ene side den etablerede, redaktionelle medieverden og på den anden side de medier, hvorpå borgere i øvrigt færdes, og hvis indhold ikke publiceres under ansvar i henhold til medieansvarsloven.

Derfor noterer vi os særligt, at Straffelovrådets forslag vedrørende ærekrænkelser er udformet med en klar henvisning til forholdet mellem Menneskerettighedskonventionens artikel 8 og 10 og Menneskerettighedsdomstolens praksis vedrørende dette forhold.

3. Påtalekompetence

DJ har ikke en holdning til, om sager om freds- og ærekrænkelser skal kunne rejses af den enkelte, som måtte føle sig krænket, eller af myndighederne.

Det afgørende for DJ er, **at** de sager, der rejses for domstolene, er de rigtige og relevante sager, **at** sagerne også i fremtiden bliver rejst efter forholdsvis kort tid, og **at** processen vedbliver med at være hurtig af hensyn til alle involverede parter.

Straffelovrådets principielle opfattelse af, at muligheden for idømmelse af straf (og især fængselsstraf) under en retssag mellem to private parter i den borgerlige retspleje bør begrænses mest muligt (side 17), finder vi fra DJ's side både rigtig og interessant.

4. Strafniveau

Fra DJ's side er vi overordnet enige i Straffelovrådets konklusioner vedrørende straffniveauet i sager om freds- og ærekrænkelser.

DJ har i sagens natur en særlig opmærksomhed på de overvejelser, som Straffelovrådet gør sig vedrørende straffniveauet over for journalister og medier.

Den såkaldte Se og Hør-sag var et væsentligt grundlag for betænkningens kommissorium. Straffelovrådet fremhæver, at der i denne enestående straffesag blev givet bødestraf til virksomheden Aller Media på i alt 10 mio. kroner, og at der blandt andet blev givet ubetingede og betingede frihedsstraffe til flere af de anklagede.

På den baggrund er det efter DJ's opfattelse tilfredsstillende, når Straffelovrådet i forlængelse af dette konkluderer, at domstolene generelt på en tilfredsstillende måde sikrer, ”... at der konkret fastsættes bøde- og frihedsstraf, der står i passende forhold til den begåede forbrydelse. ...” (side 19)

Vedrørende bøder til medier noterer vi os i DJ desuden Straffelovrådets understregning af, ”... at det er af væsentlig betydning, at der (fortsat) lægges vægt på, at bøden skal have en reel afskrækkende effekt, herunder at den skal have en sådan størrelse, at det ikke skal kunne betale sig at spekulere i at begå den pågældende lovovertrædelse...” (side 19)

I DJ finder vi det yderst sagligt og velovervejnet, at Straffelovrådet herudover i forhold til journalister og medier ikke anbefaler forhøjelse af straffniveauet. Straffeloven og medieansvarsloven, som man også fremhæver i denne forbindelse,

indeholder allerede i dag de tilstrækkelige muligheder for at kunne straffe disse lovovertrædelser på passende vis.

5. Forslag om fjernelse af krænkende stof

Straffelovrådet finder det relevant at foreslå en ny § 272 i straffeloven om sletning af krænkende stof (udtalelser, meddelelser eller billeder), der er spredt på internettet.

Forpligtelsen til sletningen skal ifølge forslaget påhvile den, der dømmes for overtrædelser. Og hvis denne ikke har rådighed over stoffet, så kan en anden, som har denne rådighed, forpligtes efter bestemmelsen.

Fra DJ's side kan vi samlet set tilslutte os forslaget. Vi har forståelse for ønsket om at etablere en lovhjemmel til at kræve fjernelse af stof, som en endelig dom har fastslået er freds- eller ærekrænkende.

Men det er samtidigt nødvendigt for os at fremhæve de følgende principielle betragtninger: Forslaget bevæger sig tæt ind på at berøre det lovfæstede princip om, hvem der bestemmer og har ansvaret for indholdet af det enkelte redaktionelle medie. Det er vores opfattelse, at det sagte ikke kan eller skal gøres usagt. Og det vil efter vores mening kunne komme i strid med ytrings- og informationsfriheden at skulle fjerne hele eller dele af noget redaktionelt materiale, der allerede er offentliggjort.

Desuden er det DJ's opfattelse, at der allerede i dag eksisterer de tilstrækkelige og fleksible muligheder for igennem medieansvarsloven, de vejledende regler for god presseskik og Pressenævnet at kunne få det pågældende redaktionelle stof anonymiseret, afindexeret eller endda helt afpubliceret.

DJ kan alligevel som nævnt samlet set tilslutte sig Straffelovrådets forslag, idet vi skal tilføje, at Straffelovrådets henvisning til Menneskerettighedskonventionens artikel 10 tillægges stor vægt i denne sammenhæng.

I tillæg til de ovenstående 5 punkter vil vi fra DJ's side desuden henvide til DJ's brev til Straffelovrådet, dateret den 19. oktober 2016, som er optrykt i betænkningen side 303-313.

Afslutningsvis finder DJ desuden anledning til at tilføje: Som forudsat i kommissoriet har DJ sammen med blandt andre Danske Medier været inviteret til møder med Straffelovrådet og er blevet bedt om at fremkomme med supplerende oplysninger og kommentarer i forbindelse med udarbejdelsen af betænkningen.

Fra DJ's side vil vi gerne fremhæve og takke for den konstruktive imødekommenhed, som vi har oplevet fra Straffelovrådets side.

Hvis nærværende hørings svar giver anledning til spørgsmål eller kommentarer, står DJ gerne til rådighed, mail DJ@journalistforbundet.dk.

Venlig hilsen

pva. Dansk Journalistforbund
Liselotte Lindberg Olsen, advokat
og Hans Jørgen Dybro, politisk konsulent